

**VERSLAG VAN DE RAADSMARKT INZAKE DE PLANONTWIKKELING FORT
BENOORDEN SPAARNDAM, GEHOUDEN OP 8 SEPTEMBER 2011**

Aanwezig de leden:

De heren J.M.Baaijens (Actiepartij), J. Boer (VVD), J.A.F. van der Bruggen (PvdA), G.B. van Driel (CDA), W. van Haga (VVD), E. de Jongh (D66), B. Jonker (SP), H. Kruisman (GroenLinks), J. van de Manakker (SP), L.J. Mulder (GroenLinks), C.J. Schrama (Haarlem Plus), G.J. Stapelkamp (Haarlem Plus), J.J. Visser (CDA), J. Vrugt (Actiepartij) en de dames I. Crul (Actiepartij), M.D.A. Huysse (GroenLinks), F. de Leeuw (OPH), M. Pippel (D66) en L.C. van Zetten (D66)

Mede aanwezig:

Mevrouw M. Blaauboer (griffier), de heer R. Schaart (voorzitter) en namens het recreatieschap Spaarnwoude Gedeputeerde J.H.M. Bond van de provincie Noord-Holland, de heer J. Hylkema en mevrouw M. van der Ven

Verslag: Mevrouw M. van de Belt (Notuleerservice Nederland)

Opening

De heer **Schaart** opent als voorzitter om 19.15 uur de raadsmarkt inzake de planontwikkeling Fort Benoorden Spaardam. Hij heet de heer Bond namens het Recreatieschap en de heer Hylkema en mevrouw Van de Ven hartelijk welkom. Drie insprekers hebben zich gemeld.

Mevrouw De Jongh spreekt in namens de stichting Vrienden van de Forten van Spaarndam, de stichting Krayenhoff en de Verontruste Spaarndammers. Het voorziene plan voldoet nog steeds niet aan het programma van eisen (pve). Nog steeds wordt het UNESCO-Werelderfgoed ernstig aangetast, worden de natuur en het leefmilieu van dit gebied meer bedreigd dan gecompenseerd en is de geboden verkeersoplossing een schijnoplossing.

Voor de financiën geldt dat de lasten van het schap beperkt moeten worden. Het schap stelt dat er geen weg terug meer is vanwege de intentieverklaring, maar de projectontwikkelaar heeft geen economisch recht en kan daardoor geen hoge claim indienen. Een goed alternatief vormt het voorbeeld van Fort Bezuiden, aangevuld met de constructieve ideeën van de Stichting Natuurbehoud Fort Benoorden: behoud van de cultureelhistorische waarde en natuurwaarden, binnen de verkeersbelastbaarheid van het dorp, zonder financiële brokken en voor de helft van de prijs. Het huidige plan trekt massa's mensen met de auto naar Spaarndam en dat verkeersprobleem is niet op te lossen door het te negeren of te ontkennen. De verkeersveiligheid van het dorp komt in het geding, ook als het gaat om de bereikbaarheid voor ambulances of noodhulpdiensten. Een flitspaal lost dit niet op. Het fietspad naar Spaarndam is bedoeld als autoluw fietspad, maar zal een verkapte ontsluitingsweg vormen. De huidige versmalling van de Vergierdeweg in Haarlem is zinloos, want die wordt de ontsluitingsweg voor nieuwe plannen. Er worden bovendien nog eens vijf bungalowparken in de omgeving van Spaarndam gepland.

Mevrouw De Jongh doet een dringend beroep op de Haarlemse gemeenteraad om niet akkoord te gaan met dit plan.

De heer Olsthoorn is vogelaar en professioneel gebiedsontwikkelaar en spreekt namens de Stichting Natuurbehoud Fort Benoorden Spaarndam. De plannen voor de ontwikkeling van het vakantiepark rond Fort Benoorden Spaarndam ondervinden steeds meer weerstand en hij dringt er dan ook op aan ruimte voor nieuwe alternatieven te bieden om verschillende redenen: wegens de toename van het verkeer in Spaarndam, omwille van de twijfels of de plannen wel echt bijdragen aan de financiële positie van het Recreatieschap en wegens de verstoring van de natuur en de aantasting van het fort. Een alternatief is het herstel van het fort tegen veel lagere kosten, uitgevoerd als sociaal werkproject. Dat biedt een kans voor een gebiedsontwikkeling van onderaf mét draagvlak. Het onderhavige plan heeft onvoldoende draagvlak. De geschatte kosten voor het stopzetten van de plannen bedragen minder dan 20.000 euro. De heer Olsthoorn roept de gemeenteraad op omwonenden en gebruikers van het gebied een echte kans te geven voor inbreng.

Mevrouw Toppen, voorzitter Dorpsraad Spaarndam, heeft vernomen dat Gedeputeerde Staten van Noord-Holland instemmen met de plannen van Esbi-Bouw omdat de plannen zouden voldoen aan het pve. De Dorpsraad beschouwt dit als een woordenspel en dat geldt ook voor de cijfers. Spaarndam is verkeerstechnisch niet bestand tegen een extra wijk van ruimt 660 mensen met hun auto's, hoe er ook gegoocheld wordt met die cijfers. Het plan van Esbi-Bouw past weliswaar binnen het pve, maar het past niet binnen het feit dat dit fort onderdeel is van de Stelling van Amsterdam dat op de Werelderfgoedlijst staat. Goochelen met een half schootsveld lost niets op, maar verruïneert het unieke van dit fort. Door het Landalpark zal er van de unieke flora en fauna van het Landje van Gruijters niets overblijven. Financieel wordt het Recreatieschap er niet beter van. De bewoners van Spaarndam zijn nooit betrokken bij de plannen rond het fort. Met alternatieven wordt niets gedaan. De restauratie van het dak van het fort hoeft helemaal niet zo duur te zijn en die zou voor mensen van Herstelling een mooie klus vormen. Spaarndam krijgt de lasten en de gemeenten Velsen en IJmuiden de lusten. Het is nog niet te laat. Er is nog een weg terug. Mevrouw Toppen roept de gemeenteraad op zijn verantwoordelijkheid te nemen.

Vragen uit de raad:

De heer **Van der Bruggen** vraagt aan alle drie de sprekers of de bewoners en de belangengroeperingen betrokken zijn geweest bij het opstellen van het pve, bij de keuze van het ontwerp en bij de conceptplannen.

Mevrouw De Jongh meldt dat er tot 2009 geen ruchtbaarheid aan welke plannen dan ook werd gegeven, dus tot dat moment was er geen enkele betrokkenheid.

De heer Olsthoorn meldt dat hij diverse ideeën heeft geopperd, maar van betrokkenheid op enigerlei wijze is geen sprake geweest. Hij zou juist graag meedenken aan de alternatieven.

Mevrouw Toppen heeft ook pas in 2009 voor het eerst iets gehoord. Een vorm van schriftelijke informatievoorziening was wenselijk geweest.

De heer **Van der Bruggen** vraagt of er vanuit de belangengroeperingen meegedaan is aan de inschrijvingen, of er alternatieve plannen zijn ingediend en of daarop reactie is gekomen.

Mevrouw De Jongh meldt dat er een alternatieve begroting is ingediend over de wijze waarop Fort Bezuiden is ingericht en waarop nog altijd geen reactie is gekomen.

De heer Olsthoorn is met een alternatieve begroting gekomen. Geen reactie.

Mevrouw Toppen wijst op het alternatief Fort Bezuiden Spaarndam en het herstel van het fort, aangevuld met kleinschalige activiteiten. Geen reactie.

De heer **Visser** weet dat er uitnodigingen zijn verstuurd om mee te denken, maar op de lijst van vijftig ideeën zijn geen alternatieven binnengekomen. Hij vraagt waar dit verschil van mening dan vandaan komt.

Mevrouw De Jongh weet dat die ruchtbaarheid alleen in vakbladen van het bedrijfsleven is gegeven. Gewone burgers nemen daar geen kennis van.

De heer **Visser** hoort veel verschillende meningen over de natuur en hij vraagt de heer Olsthoorn als deskundige waar nu precies die specifieke kwaliteit zit.

De heer Olsthoorn noemt de rust. De ijsvogel broedt er, de kiekendief komt er voor en verschillende vogels hebben die natuur in het broedseizoen nodig. Met een toenemende recreatiedruk zal de rust en daarmee de diversiteit van de natuur afnemen.

Mevrouw **Van Zetten** vraagt naar de kosten van het afdekken van het dak.

Mevrouw Toppen noemt het bedrag van ongeveer 100.000 euro.

Mevrouw **Van Zetten** informeert naar een voorbeeld van de advertenties in vakbladen. Daarvan heeft mevrouw De Jongh geen voorbeelden.

De heer **Van Haga** informeert naar het daadwerkelijke motief voor dit plan.

Mevrouw Toppen denkt dat het gaat om de financiële kant van het Recreatieschap.

Mevrouw De Jongh voegt hieraan toe dat dit nauwelijks een positief effect zal hebben.

De heer Olsthoorn denkt dat men stap voor stap plannen wil realiseren met een hoog maatschappelijk rendement.

De **voorzitter** bedankt de sprekers voor hun bijdrage en voor de beantwoording van alle vragen.

Gedeputeerde Bond licht met een presentatie de herontwikkeling Fort Benoorden Spaarndam toe. Het algemeen bestuur (ab) bestaat uit vijf wethouders en één gedeputeerde en in die samenstelling is het bestuur verantwoordelijk voor wat er gebeurt in het Recreatieschap Spaarnwoude.

Het fort ligt er slecht bij. Het bestemmingsplan van de gemeente Velsen voorziet in deze bestemming. Dat behoeft alleen aanpassing aangaande de jaarrondrecreatie. De plannen zijn volgens een goed bestuurlijk proces tot stand gekomen. De visie voor de Stelling van Amsterdam had het behoud van het fort en uitbreiding van de mogelijkheden tot doel. Het pve werd opgesteld, het ab stemde hiermee in en er vond werving voor een ondernemer plaats. Uiteindelijk is Esbi-Bouw gekozen. De inhoud van het pve veronderstelt gedeputeerde Bond als bekend. Het plan van Esbi-Bouw voldoet aan het pve en past het best bij de mogelijkheden die het huidige bestemmingsplan biedt. Op hoofdlijnen bevat het plan 83 kwalitatief hoogwaardige recreatiewoningen in het noordelijk deel van het munitiebos, het herstel van het schootsveld in het zuidelijk deel, het bezoekerscentrum dat veel open is en goed onderhoud en beheer van het fort en dat gebied. Qua oppervlak komt er niet meer bebouwing dan er al was in de vorm van munitiehuisjes.

Met de diverse organisaties is vanaf januari 2010 veel overleg geweest. Er zijn aanpassingen ten opzichte van het plan in 2009. De stadsecologen achten de natuurwaarde op dit moment niet hoog. Het andere deel wordt natte natuur en dat zou meerwaarde kunnen opleveren. Het meest representatieve deel van het fort wordt als museum bestemd. De routing door Spaarndam is een punt van discussie. Esbi-Bouw draagt zorg voor de financiën voor de verbreding van de weg met gescheiden fietspad.

Oranjewoud heeft onderzoek verricht. De pitch & puttbaan moet uit het plan, want dat zal een groot effect hebben op de verkeersbewegingen. Dat punt brengt gedeputeerde Bond 30 september in bij de ab-vergadering. Meer dan 50% bezoekerscentrum is een eis van het UNESCO-Werelderfgoed. Er worden maatregelen voor de natuur genomen waarover de stadsecologen positief zijn. Totaal gaat het om 350 extra verkeersbewegingen per etmaal op de zeer drukke dagen. Als de pitch & puttbaan uit het plan verdwijnt, scheelt dan 25% aan verkeersbewegingen. Andere maatregelen betreffen de adressering van het fort met de navigatieapparatuur en door de route in folders via Haarlem aan te geven. Parkeren bij de vakantiewoningen vraagt 131 plaatsen.

30 september wordt een belangrijk moment voor het ab. Dan volgt op basis van het positieve besluit de routing van het plan: deelonderzoeken, natuurtoetsen, monumentenvergunningen, bouwvergunningen en MER. Realisatie volgt in 2013 – 2015.

Vragen uit de raad:

Mevrouw **Van Zetten** vraagt hoe zich de visie op de Stelling van Amsterdam met het bestemmingsplan van Velsen verhoudt en de visie en doelstelling van het Recreatieschap en de structuurvisie van de provincie. Daar lijken toch enkele tegenstrijdigheden te zitten, bijvoorbeeld bij de groenbufferzone. Velsbroek is het Recreatieschap heel dicht genaderd. De plannen van Landal lijken onverenigbaar met de structuurvisie. En wat kost herstel van het dak?

Gedeputeerde Bond licht toe dat het plan past in de structuurvisie en in de visie op alle forten van de Stelling van Amsterdam. Het gaat niet om extra bebouwing. De huidige munitiehuisjes worden vervangen door recreatiehuisjes met eenzelfde oppervlak. De huidige natuurwaarde kan beter, maar dat wordt nog een keer extra zorgvuldig onderzocht. Ter vergelijking: de restauratie van het Fort Edam kostte 400.000 euro.

De heer **Van de Manakker** merkt op dat de restauratie van de andere forten prima verliep en het is dus onbegrijpelijk dat er hier zo'n heisa is. Navigatiebedrijven zullen worden benaderd, maar het is de vraag of dat wat oplevert. Het cijfermateriaal van de provincie en dat van de bezwaarmakers lopen wel heel ver uiteen. Het lijkt alsof alleen Velsen hiervan voordeel ondervindt.

Gedeputeerde Bond noemt veel voordelen: een volledig gerestaureerd fort dat voor de toekomst wordt behouden en versterking van de regionale economie door meerdaags toerisme. Oranjewoud onderzoekt de verkeersbewegingen. Dat onderzoek wordt ondersteund door verkeersdeskundigen van de verschillende gemeenten en de provincie en daarbovenop komt nog een keer een second opinion. Er gaat nog een kwart van af door het niet doorgaan van de pitch & puttbaan.

De heer **Van Haga** vraagt of het nog mogelijk is een punt achter de plannen te zetten gezien alle commotie die er nu is ontstaan. Er worden alternatieven aangedragen.

Gedeputeerde Bond wijst op behoorlijk bestuur. Stap voor stap zijn alle eisen van het programma van eisen getoetst.

De heer **Schrama** begrijpt dat niet alleen de financiën belangrijk zijn, maar ook dat het fort hersteld wordt. Dan heeft de gedeputeerde toch zeker ook naar de alternatieve plannen gekeken? Zat daar niets bij dat beter was voor het fort? Verder vindt de heer Schrama het vreemd dat de stadsecologen mogen meepraten over de natuur in buitengebieden.

Gedeputeerde Bond wijst op het onderzoek dat de stadsecologen hebben uitgevoerd. De huidige natuurwaarden kunnen worden verhoogd. Er is een open inspraakprocedure geweest. Er zijn vijftig inzendingen gekomen, daaruit zijn er veertien geselecteerd. Om nu nog weer met nieuwe ideeën te komen is een gepasseerd station en formeel zijn er geen nieuwe ideeën aangedragen. De gedeputeerde is ervan overtuigd dat dit een prima plan is. Doel was van meet af aan het behoud van het fort.

De heer **Jonker** hoort dat stoppen met de plannen 20.000 euro kost.

Gedeputeerde Bond doet daar geen uitspraak over. Als het gaat om gedeelde inkomsten, dan zou de schade tot in de miljoenen kunnen lopen.

De heer **Vrugt** vraagt wat het overleg in januari 2010 voor zin had toen de volksvertegenwoordigers zich tegen de plannen uitspraken. Wat heeft inspraak voor zin als de gedeputeerde niet meer terug kan.? Het uiteindelijke doel is de restauratie en de conservering van het fort, maar het gaat ook om het genereren van financiën. Hij vraagt waarom die alternatieve plannen nooit bekeken zijn die veel lagere kosten met zich meebrengen.

Gedeputeerde Bond is er niet verantwoordelijk voor dat de raad niet geïnformeerd is door zijn vertegenwoordiger in het schap. Het is niet zo dat het schap contractueel aan Esbi-Bouw vast zit. Het genereren van inkomsten van het schap bestaat uit het conserveren van het fort en het vergroten van de recreatieve mogelijkheden. Opbrengsten voor het schap schuilen erin dat het onderhoud wordt overgenomen. Er vindt versterking van de regionale economie plaats door vergroting van het aantal bezoekers. Zeker vanuit de provincie is op een aantal ingediende plannen gereageerd. Gedeputeerde Bond zegt toe dat de raad per mail de reacties van de provincie kan ontvangen. Het is de verantwoordelijkheid van de vijf wethouders hoe en wat die naar hun raad hebben gecommuniceerd.

Mevrouw **Van Zetten** vraagt gedeputeerde Bond te verklaren hoe het kan dat er geheime vergaderingen zijn geweest en hoe transparant het ab van het Recreatieschap eigenlijk handelt. De transparantie en openheid zijn zeer beperkt.

Gedeputeerde Bond verklaart dat het programma van eisen gewoon in het bestuur is besproken. Dit is in de Statencommissie behandeld, in het openbaar. In iedere gemeente is het anders behandeld. De dagbladen zijn gebruikt om mensen naar de informatieavonden te krijgen. Hij herkent dat gebrek aan transparantie niet.

De heer **Jonker** informeert naar de reacties op de offertes die bij het schap binnenkomen.

De heer Hylkema weet dat er een plan van de Stichting Krayenhoff bekend is en er is een keer een kostenraming voor het herstel van het dak aan de orde geweest. Onlangs is in de laatste ab-

vergadering een doos overhandigd met afbeeldingen van wat er ook mogelijk zou zijn. Dat is dus nog niet behandeld.

Mevrouw **Huysse** vraagt waarom er geen samenwerking is gezocht met de stichting die de restauratie van Fort Bezuiden heeft verzorgd.

Gedeputeerde Bond meldt dat de Stichting Krayenhoff zeker een stichting is die het Recreatieschap zal benaderen.

De heer Hylkema weet dat Esbi-Bouw aanvankelijk de contacten heeft onderhouden. Het is niet voor niets dat de plannen zijn aangepast en het is dus absoluut niet zo dat er niets is gebeurd met de ingediende plannen, maar een aantal mensen wil niets weten van deze plannen.

De heer **Schrama** hoort dat de kist plannen wel in ontvangst is genomen, maar dat die plannen nog niet zijn behandeld.

De heer Hylkema verduidelijkt dat die plannen zijn overhandigd in de laatste bestuursvergadering.

Mevrouw **De Leeuw** vindt het vreemd dat de verkeersoverlast op Haarlem wordt afgewenteld en ze vraagt of dat echt niet anders kan.

Gedeputeerde Bond maakt duidelijk dat dit niet anders kan.

De heer **Van der Bruggen** zou graag zien dat een derde, onafhankelijk partij nog eens die verkeersbewegingen zou bestuderen. Voorts neemt Esbi-Bouw alle infrastructurele maatregelen voor zijn rekening. Hij ziet graag die schriftelijke toezegging, want het is hem niet helder hoe al die wegen moeten worden verbreed. Hij informeert naar de relatie tussen de aanleg van een vakantiepark en het stilleggen van het bouwplan wegens gebrekkige verkeersmaatregelen dat nu bij de Raad van State ligt.

Gedeputeerde Bond verzekert dat Oranjewoud een gerenommeerd bedrijf is. Er komt een second opinion door een onafhankelijk, ander bureau. De infrastructurele maatregelen betreffen de verbreding van de Westlaan en een parallel fietspad. De enige relatie tussen de zaak die nu bij de Raad van State ligt, is weerstand. Dit is een andere casus. Het verkeer gaat niet door Spaarndam.

De heer **Mulder** vraagt of er gekeken is naar een alternatieve locatie. De financiering van het plan had ook op een andere locatie gekund. Kan het Landalpark niet langs de Amsterdamse weg komen? Heeft men zich in een vroeg stadium gerealiseerd dat de verkeersafwikkeling tot problemen zou leiden?

Gedeputeerde Bond geeft aan dat het fort onverplaatsbaar is. Er staan nu ook huisjes en die worden vervangen. De verkeersafwikkeling heeft de volle aandacht. Dat is altijd een belangrijk punt geweest in het pve.

De heer Hylkema verduidelijkt dat de waarde van het fort versterkt moet worden. Met Landal is wel besproken of die huisjes elders gesitueerd konden worden, maar het park is helemaal gericht op het fort. Elders in het gebied is woningbouw heel moeilijk. Er komen niet meer vierkante of kubieke meters bebouwing bij.

Mevrouw **Van Zetten** noemt nog eens dat het dak van het fort op dit moment alleen maar slechter wordt, dat de bewoners allemaal tegen deze plannen zijn en dat het hele proces tot nu toe een groot beroep op de financiën heeft gedaan.

Gedeputeerde Bond herhaalt dat de subsidie wordt verleend voor de restauratie van het dak als die recreatieve functie van het fort gerealiseerd wordt. Het fort moet open gaan.

De heer **De Jongh** vraagt of er op zeer korte termijn maatregelen getroffen kunnen worden om verder verval van het fort tegen te gaan.

De heer Hylkema wijst op de spleten in het dak en de grote scheuren in de muren. De stichting Herstelling wil het fort graag opknappen, maar dat herstel zal een aantal jaren vragen want de stichting is afhankelijk van bepaalde mensen. Als het gaat om herstel op zo kort mogelijke termijn, is een contract met Esbi-Bouw de beste route. Het gaat niet alleen om herstel van het dak, maar voorwaarde voor de subsidie is ook de openstelling van het fort.

De heer **Mulder** vraagt of eerst het bestemmingsplan wordt aangepast.

Gedeputeerde Bond wijst erop dat het om een zeer kleine wijziging in het bestemmingsplan gaat. Dat gebeurt in de loop van 2012.

De heer **Vrugt** heeft de ervaring dat grootschalige projecten soms geen MER nodig hebben.

Mevrouw Van der Ven legt uit dat de gemeente Velsen inschat dat er een MER gemaakt moet worden omdat een deel van het gebied in de EHS valt.

De heer **Van der Bruggen** hoort dat er steeds gesproken wordt over oppervlakte van de bebouwing. Maar het lijkt alsof er veel meer kubieke meters komen. Bovendien komen er ook terrassen. Is er nu nog ruimte voor alternatieven?

De heer Hylkema verzekert dat er niet meer kubieke meters komen. Er komt een restaurant en er zullen ongetwijfeld wat terrassen bij de huisjes komen.

Gedeputeerde Bond meldt dat het Recreatieschap formeel sinds 2008 in contact is met Esbi-Bouw en dat hij nog geen kennis heeft genomen van de inhoud van de kist met plannen. De contacten met de Stichting Krayenhoff zal hij benutten.

Mevrouw **Van Zetten** vraagt hoe de gedeputeerde tegen de positie van Haarlem aankijkt.

Gedeputeerde Bond heeft de historie van het plan zo goed mogelijk toegelicht. Hij neemt de raad serieus en de wethouder geeft zijn inbreng op 30 september. Hijzelf zal aandragen dat de pitch & puttbaan uit het plan moet verdwijnen, dat hij met de Stichting Krayenhoff in contact zal treden en dat er een second opinion komt over de verkeersbewegingen.

De **voorzitter** bedankt de heren Bond en Hylkema en mevrouw Van der Ven voor hun bijdragen in de commissie en hij sluit de bijeenkomst even voor 21.00 uur.